

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ 3

ТЕМА: Макроскопічний аналіз лікарської сировини

Мета: навчитись проводити макроскопічний аналіз лікарської рослинної сировини

Хід роботи:

Завдання 1. Макроскопічний аналіз лікарської рослинної сировини «Листки»

Лікарська сировина «Листки»: висушені або свіжі листки (окремі листочки складного листка). Листки збирають цілком висушені, з черешком або без нього.

Дрібні та шкірясті листки звичайно досліджують сухими; крупні тонкі листки (зім'яті), попередньо розмочують, занурюючи на декілька хвилин у гарячу воду, після чого ретельно розправляють.

Алгоритм макроскопічного аналізу лікарської сировини «Листок»:

1. Розміри листової пластинки: довжина і ширина листової пластинки, черешка. Для крупних об'єктів (від 3 см) – проводять 10-15 замірів лінійкою, дрібні об'єкти розкладають на міліметровому папері, проводять 20-30 вимірів та розраховують середнє значення.

2. Складність листової пластинки: листок може бути складним (трійчасто-складний, пальчасто-складний, парно-пірчастий, непарно-пірчасто-складний та ін.) або простим.

3. Наявність (відсутність) черешка: листок черешковий, довго-черешковий, коротко-черешковий, сидячий, піхвовий, з розтрубом, стеблообгортний.

4. Форма листової пластинки (листочків складного листка): форма листка – округла. Овальна, ланцетовидна, обернено-яйцевидна, яйцевидна та ін., описати верхівку та основу листової пластинки.

5. Цілісність листової пластинки: цілісна, розсічена (пірчасто-пальчасто- та ін.).

6. Характер жилкування: перисте (сітчасте), паралельне, дугове та ін., типи жилкування.

7. Край листової пластинки: цілісний, зубчастий, пилчастий, городчастий, виїмчастий, хвилястий та ін.

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМ

8. Опушення: листок без опушення, сильно опушений з обох сторін, слабо опушений, опушення по краю листка та крупним жилкам та ін.

9. Специфічні особливості: наявність вусиків, колючок, секреторних вмістилищ та ін. формувань на поверхні листка при дослідженні під лупою $\times 10$.

10. Колір: визначають при денному освітленні з верхньої та нижньої сторін листкової пластинки.

11. Запах: при розтиранні між пальцями або при змочуванні водою.

12. Смак: визначають безпосередньо дегустацією, розжовуючи шматочок сировини або не ковтаючи її, або смакуючи 10% відвар (тільки для неотруйних рослин).

Провести аналіз сировини п'яти різних представників лікарських рослин.